

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ กรณีผู้ประกันตนติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

สำนักงานประกันสังคมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๖๐๒/๑๕๔๘๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า สำนักงานประกันสังคมขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาเอกสารที่ใช้ยื่นประกอบคำขอรับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑ กรณีผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) และเข้ารับบริการตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้สำนักงานประกันสังคมจะขอความเห็นชอบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่ผู้ประกันตน โดยเทียบเคียงแนวทางที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๗๘/๒๕๕๕ เรื่อง การขยายกำหนดเวลาการนำส่งเงินสมทบของนายจ้างตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งตามข้อหารือมีข้อเท็จจริงและประเด็นปัญหา ดังนี้

๑. สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ กระทรวงสาธารณสุขได้ปรับปรุงแนวทางการวินิจฉัย ดูแลรักษา และป้องกัน กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) สำหรับผู้ติดเชื้อที่ไม่มีภาวะเสี่ยง ให้รักษาแบบผู้ป่วยนอก โดยแยกกักตัวที่บ้านหรือสถานที่ที่รัฐจัดให้ตามความเหมาะสมและรักษาตามอาการตามดุลยพินิจของแพทย์ ซึ่งสำนักงานประกันสังคมได้รับคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีเงินทดแทนการขาดรายได้จากผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ และเข้ารับบริการตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขกับสถานพยาบาลของรัฐ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) ซึ่งได้ทำความตกลงกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิดในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นจำนวนมาก และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถวินิจฉัยจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตนฯ ให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่เข้ารับบริการตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๑๐๓ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(๑) กรณีเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) ซึ่งทำความตกลงกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิดในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และแพทย์ออกใบรับรองแพทย์ให้ ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตนฯ กำหนดให้เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ ต้องเป็นใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(๒) กรณีเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของรัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์บริการสาธารณสุข สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการอื่น แต่สถานพยาบาลดังกล่าวไม่มีแพทย์ปฏิบัติงาน แต่มีการออกใบรับรองการกักตัวโดยเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อหรือพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตนฯ กำหนดให้เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ กรณีรับรักษากับสถานพยาบาลของรัฐต้องเป็นใบรับรองแพทย์ที่ออกโดยแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐ

๒. สำนักงานประกันสังคมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๖๓๐/๔๐๖๖ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ขอให้กรณีสถานพยาบาลออกใบรับรองแพทย์ให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ เกี่ยวกับการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ ในสามประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) ซึ่งทำความตกลงเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิดในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ออกใบรับรองแพทย์โดยมีความเห็นว่าเป็นเหตุพักเพื่อการรักษาพยาบาลตั้งแต่สามวันขึ้นไป โดยให้การรักษาแบบผู้ป่วยนอก แยกกักตัวที่บ้าน (Out-patient Self-isolation) หรือ Home Isolation หรือสถานที่ที่รัฐจัดให้ตามความเหมาะสมโดยรักษาตามอาการตามดุลยพินิจของแพทย์ จะถือว่าสถานพยาบาลดังกล่าวเป็นสถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือสถานพยาบาลของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือไม่

ประเด็นที่สอง การรักษาพยาบาลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ในรูปแบบ Home Isolation Hotel Isolation และ Community Isolation เป็นการรักษาประเภทผู้ป่วยในหรือผู้ป่วยนอก

ประเด็นที่สาม เพื่อประกอบการวินิจฉัยจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ สำนักงานประกันสังคมจะมีวิธีการตรวจสอบสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) ซึ่งได้ทำความตกลงเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิดในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ ได้อย่างไรบ้าง

๓. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๓๐๒.๐๔.๘/๙๖๘ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ตอบข้อหารือของสำนักงานประกันสังคมดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีการออกใบรับรองแพทย์ ผู้มีอำนาจออกใบรับรองแพทย์ได้ จะต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งได้ขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมเท่านั้น โดยต้องมีการตรวจร่างกายหรือวินิจฉัยโรคก่อนออกใบรับรองแพทย์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ไม่ทำให้ประเภทของสถานพยาบาลเปลี่ยนแปลงไปเป็นสถานพยาบาลประเภทรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือสถานพยาบาลของรัฐแต่อย่างใด ซึ่งการให้บริการ รักษาพยาบาลผู้ป่วยโควิดโดยการแยกกักตัวที่บ้าน (Out-patient Self-isolation) หรือ Home Isolation หรือสถานที่ที่รัฐจัดให้ตามความเหมาะสมนั้น เป็นการให้การรักษาพยาบาล ณ ที่พำนักของผู้ป่วย โดยถือเป็นสถานพยาบาลอื่นซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สถานพยาบาลอื่นซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเฉพาะผู้ป่วยโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ณ ที่พำนักของผู้ป่วย เป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเด็นที่สอง กรณีที่ได้มีการรักษาพยาบาลในรูปแบบ Home Isolation Hotel Isolation และ Community Isolation ตามนิยามคำว่า “สถานพยาบาล ณ ที่พำนักของผู้ป่วย” ในข้อ ๓ ประกอบกับข้อ ๖ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สถานพยาบาลอื่นซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเฉพาะผู้ป่วยโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ฯ ได้กำหนดให้ผู้ป่วย ซึ่งรับการรักษาพยาบาลในรูปแบบ Home Isolation Hotel Isolation และ Community Isolation เป็นผู้ป่วยของสถานพยาบาลที่ จัดให้บริการในรูปแบบ Home Isolation Hotel Isolation และ Community Isolation ซึ่งตามประกาศดังกล่าวได้กำหนดลักษณะการให้บริการที่สถานพยาบาล ต้องดำเนินการจัดให้มีการบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการ รวมถึงเครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการให้บริการในจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสม เช่น จัดให้มีระบบส่งต่อ ตามความเหมาะสมโดยมีระบบป้องกันการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อระหว่างส่งต่อ หากเป็น สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนไปยังสถานพยาบาลนั้น แต่ถ้าเป็นสถานพยาบาลประเภท ที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนต้องจัดให้มีการส่งต่อผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ซึ่งมีศักยภาพในการรักษาหรือประสานศูนย์รับส่งต่อตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนดและต้องจัด ให้มีผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข หรือเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอและเหมาะสม เพื่อติดตามและประเมินอาการของผู้ป่วย ผ่านระบบการสื่อสารทุกวัน และผู้ป่วยสามารถติดต่อ สอบถามไปยังสถานพยาบาลได้ตลอดเวลา

ประเด็นที่สาม กรณีสำนักงานประกันสังคมต้องการตรวจสอบสถานพยาบาล ประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลนั้น สามารถตรวจสอบได้ที่เว็บไซต์ ของกองสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (<http://mrd-hss.moph.go.th>) แต่กรณีการตรวจสอบสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ว่าเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิดในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ หลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ นั้น ต้องตรวจสอบไปยังสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

๔. สำนักงานประกันสังคมได้เสนอขอความเห็นชอบในหลักการแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ กรณีผู้ประกันตนติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ต่อคณะกรรมการประกันสังคม (ชุดที่ ๑๓) ในคราวการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบในแนวทางดังกล่าวโดยให้สำนักงานประกันสังคมเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานต่อไป ดังนี้

(๑) กรณีแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ให้หมายความรวมถึงสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) ซึ่งได้ทำความตกลงเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิดในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ ด้วย

(๒) กรณีแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐมีความเห็นให้หยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาล ให้หมายความรวมถึงการออกหนังสือรับรองการรักษา หรือการออกหนังสือรับรองของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๖๐

๕. สำนักงานประกันสังคมเห็นว่า เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่เข้ารับบริการตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขและให้ได้รับสิทธิตามที่กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมกำหนด จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานในฐานะผู้รักษาการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทนตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตนฯ ประกอบกับมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ สามารถกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ กรณีติดเชื้อโควิด-๑๙ โดยเทียบเคียงแนวทางการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๗๘/๒๕๕๕ ดังนี้

(๑) กรณีเอกสารใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ซึ่งได้ทำความตกลงเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิดกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ให้ถือเป็นเอกสารที่นำมาประกอบการขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้เช่นเดียวกับใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลเอกชนที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

(๒) กรณีหนังสือรับรองของพยาบาล หรือหนังสือรับรองของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อฯ ให้ถือเป็นเอกสารการหยุดพักรักษาตัวที่นำมาประกอบการขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้เช่นเดียวกับใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐ

(๓) กรณีนอกจาก (๑) และ (๒) สมควรกำหนดให้เอกสารใบรับรองการรักษาหรือใบรับรองการหยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาลกรณีติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่ออกโดยบุคคลอื่นนอกจาก

แพทย์ตามที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนอื่นได้ทำความตกลงกับกระทรวงสาธารณสุขหรือสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เช่น ใบรับรองที่ออกโดยเภสัชกรที่ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมในการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ไม่มีภาวะเสี่ยงตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด (มาตรการเจอ แจก จบ) ถือเป็นเอกสารการรับรองการหยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาลเช่นเดียวกับใบรับรองแพทย์ที่นำมาประกอบการขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้

(๔) เมื่อสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-๑๙ มีแนวโน้มที่ดีขึ้นและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการออกใบรับรองแพทย์สถานพยาบาลของรัฐกลับสู่ภาวะปกติ หรือสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีการยกเลิกการทำงานที่กีดขวางกับหน่วยบริการเอกชน เพื่อการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยโควิด-๑๙ ให้สำนักงานประกันสังคมออกประกาศยกเลิกแนวทางปฏิบัติในการจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ดังกล่าวและรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานทราบต่อไป

โดยที่ปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ สมควรพิจารณาด้วยความรอบคอบ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓ และคณะที่ ๙) เพื่อประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๓ และคณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงานประกันสังคม โดยมีผู้แทนกระทรวงแรงงาน (สำนักงานประกันสังคม) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) และผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่าข้อหาดังกล่าวมีประเด็นที่ต้องพิจารณาสองประเด็น โดยมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจะกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) โดยกำหนดให้เอกสารใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) ถือเป็นเอกสารที่นำมาประกอบการขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้เช่นเดียวกับใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลเอกชนที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๐^๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

^๑ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านหรือต้องการความรอบคอบในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาสองหรือสามคณะมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๔๐ บุคคลใดซึ่งมิใช่ลูกจ้างตามมาตรา ๓๓ หรือไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ อาจสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยแสดงความจำนงต่อสำนักงาน ทั้งนี้ คุณสมบัติของบุคคลดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตน ประเภทของประโยชน์ทดแทนที่จะได้รับตามมาตรา ๕๔ ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ให้รัฐบาลจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของเงินสมทบที่ได้รับจากผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้บุคคลซึ่งมิใช่ลูกจ้างตามมาตรา ๓๓^๓ หรือไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้อาจสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยแสดงความจำนงต่อสำนักงานประกันสังคม และมาตรา ๔๐ วรรคสอง บัญญัติให้หลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตน ประเภทของประโยชน์ทดแทนที่จะได้รับตามมาตรา ๕๔^๔ ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งมาตรา ๑๒ (๒)^๕ และมาตรา ๑๕ (๒)^๖ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้ประกันตน ซึ่งจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย เป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ กรณีแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลประเภท

^๓มาตรา ๓๓ ให้ลูกจ้างซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ เป็นผู้ประกันตน

ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนอยู่แล้วตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีอายุครบสิบปีบริบูรณ์ และยังเป็นลูกจ้างของนายจ้างซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตนต่อไป

^๔มาตรา ๕๔ ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุน ดังต่อไปนี้

(๑) ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค

(๒) ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร

(๓) ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ

(๔) ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย

(๕) ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร

(๖) ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ

(๗) ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ยกเว้นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๔

สิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามวรรคหนึ่งไม่อาจโอนกันได้ และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

^๕มาตรา ๑๒ ผู้ประกันตนตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ ต่อเมื่อภายในระยะเวลาสี่เดือนก่อนประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) อัตราวันละสองร้อยบาท ปีละไม่เกินสามสิบวัน กรณีแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลมีความเห็นให้หยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาลตั้งแต่สามวันขึ้นไป

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖มาตรา ๑๕ ผู้ประกันตนตามมาตรา ๘ มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ ต่อเมื่อภายในระยะเวลาสี่เดือนก่อนเดือนที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) อัตราวันละสองร้อยบาท ปีละไม่เกินเก้าสิบวัน กรณีแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลมีความเห็นให้หยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาลตั้งแต่สามวันขึ้นไป

ฯลฯ

ฯลฯ

ที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลมีความเห็นให้หยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาล ตั้งแต่สามวันขึ้นไป ซึ่งเมื่อพิจารณาประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สถานพยาบาลอื่นซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเฉพาะผู้ป่วยโรคติดต่ออันตราย ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ณ ที่พำนักของผู้ป่วย เป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๓^๗ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว ได้กำหนดให้สถานพยาบาล ณ ที่พำนักของผู้ป่วย ในรูปแบบ Home Isolation Hotel Isolation และ Community Isolation ถือว่าเป็นผู้ป่วย ของสถานพยาบาล และได้รับยกเว้นไม่อยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล^๘ แต่ไม่ได้ กำหนดให้สถานพยาบาลดังกล่าวเป็นสถานพยาบาลของรัฐ ประกอบกับข้อ ๔^๙ แห่งข้อบังคับ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การขึ้นทะเบียน เป็นหน่วยบริการและเครือข่ายหน่วยบริการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการ

^๗ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สถานพยาบาล ณ ที่พำนักของผู้ป่วย” หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ป่วยโรคติดต่อ อันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ระหว่างรอเข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาลหรือผู้ป่วยที่มีอาการน้อยหรืออาการ ดีขึ้นแล้ว หลังเข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาลหรือสถานที่รัฐจัดให้แล้วอย่างน้อยสิบวันหรือตามระยะเวลา ที่กรมการแพทย์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด และจำหน่ายเพื่อรักษาต่อเนื่องที่พำนักของผู้ป่วย โดยถือว่าเป็น ผู้ป่วยของสถานพยาบาลหรือเป็นไปตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) Home Isolation ได้แก่ บ้านหรือที่พักอาศัยของผู้ป่วยโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมาย ว่าด้วยโรคติดต่อ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

(๒) Hotel Isolation ได้แก่ โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม หอพักตามกฎหมายว่าด้วย หอพัก อพาร์ทเมนต์ หรือสถานที่อื่นที่มีความเหมาะสมตามที่กรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด

(๓) Community Isolation ได้แก่ หมู่บ้าน วัด โรงเรียน ที่พักคนงานก่อสร้าง หรือสถานที่อื่น ที่มีความเหมาะสมตามที่กรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด

^๘ข้อ ๔ ให้สถานพยาบาล ณ ที่พำนักของผู้ป่วย ที่ให้บริการเฉพาะผู้ป่วยโรคติดต่ออันตราย ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) เป็นสถานพยาบาลอื่น ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

^๙ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“สถานบริการ” หมายความว่า สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ของเอกชนและของสภากาชาดไทย หรือหน่วยบริการการประกอบโรคศิลปะสาขาต่าง ๆ และสถานบริการสาธารณสุขอื่นที่คณะกรรมการกำหนด เพิ่มเติม

“หน่วยบริการ” หมายความว่า สถานบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามข้อบังคับนี้

“หน่วยบริการประจำ” หมายความว่า สถานบริการหรือกลุ่มสถานบริการที่ได้ขึ้นทะเบียน เป็นหน่วยบริการประจำ ซึ่งสามารถจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต ได้อย่างเป็นองค์รวม ทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยต้องให้บริการด้านเวชกรรมด้วยตนเองและมีเครือข่ายหน่วยบริการเพื่อการส่งต่อ ผู้รับบริการไปรับการบริการสาธารณสุขในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน ซึ่งผู้มีสิทธิสามารถเลือกลงทะเบียนเป็นหน่วย บริการประจำของตน ทั้งนี้ หน่วยบริการประจำมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขในลักษณะเหมาจ่าย รายหัวและค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขอื่นจากกองทุนตามที่คณะกรรมการกำหนด

ที่มีสิทธิสามารถเลือกลงทะเบียนเป็นหน่วยบริการประจำของตน โดยหน่วยบริการนั้นสามารถได้รับค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขในลักษณะเหมาจ่ายรายหัวและค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขอื่นจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และกำหนดนิยามสถานบริการที่สามารถขึ้นทะเบียนไว้ให้รวมถึงสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ของเอกชน และของสภาวิชาชีพ หรือหน่วยบริการประกอบโรคศิลปะสาขาต่าง ๆ และสถานบริการสาธารณสุขอื่นที่คณะกรรมการกำหนดเพิ่มเติม ดังนั้น แม้ผู้เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล ณ ที่พำนักของผู้ป่วย ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และสถานพยาบาลนั้นเป็นสถานบริการซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการตามข้อบังคับคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการ และเครือข่ายหน่วยบริการ ซึ่งมีสิทธิได้รับเงินสนับสนุนในการรักษาจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติก็ไม่ได้ทำให้สถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) มีฐานะเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลเอกชนที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามมาตรา ๑๔^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้

ดังนั้น เมื่อมาตรา ๑๒ (๒)^{๑๑} และมาตรา ๑๕ (๒)^{๑๒} แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตนฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการได้รับสิทธิประโยชน์ในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ไว้อย่างชัดเจนว่าต้องเป็นกรณีแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลมีความเห็นให้หยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาลตั้งแต่สามวันขึ้นไป การที่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐^{๑๓} ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) ซึ่งทำความตกลงกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิดในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และแพทย์ออกใบรับรองแพทย์ให้ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกันตนจะได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ ด้วยเหตุนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจึงไม่มีอำนาจกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ โดยกำหนดให้เอกสารใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) ถือเป็นเอกสารที่นำมาประกอบการขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้เช่นเดียวกับใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลเอกชนที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนได้

^{๑๐}มาตรา ๑๔ สถานพยาบาลมี ๒ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

(๒) สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

ลักษณะของสถานพยาบาลแต่ละประเภทตามวรรคหนึ่งและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาลให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๑๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

ทั้งนี้ การกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนดังกล่าวไม่สามารถเทียบเคียงแนวทางที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๗๘/๒๕๕๕^{๑๔} ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับการขยายกำหนดเวลาการนำส่งเงินสมทบของนายจ้างตามพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ และมาตรา ๖๖^{๑๕} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นเพียงข้อเสนอแนะให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ มีหนังสือแจ้งเวียนพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายประกันสังคมให้ใช้ดุลยพินิจการเรียกเก็บเงินเพิ่มจากนายจ้างซึ่งไม่สามารถนำส่งเงินสมทบภายในกำหนดเวลาเนื่องจากเกิดอุทกภัยในพื้นที่ต่าง ๆ อันถือเป็นเหตุสุดวิสัย แต่นายจ้างยังคงมีหน้าที่ต้องนำส่งเงินสมทบให้ครบถ้วนภายในกำหนดระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนดอันเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนผันหรือขยายระยะเวลาการดำเนินการต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนผู้ประสบอุทกภัยตามแต่กรณี ซึ่งแตกต่างจากข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือของสำนักงานประกันสังคมในครั้งนี้ ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจึงไม่มีอำนาจตามมาตรา ๒๐^{๑๖} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมาตรา ๒๗^{๑๗} แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทนตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตนฯ เพื่อกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แตกต่างจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาฯ ได้

ประเด็นที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจะกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) โดยกำหนดให้หนังสือรับรองของพยาบาล หรือหนังสือรับรองของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามประกาศ

^{๑๔}บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การขยายกำหนดเวลาการนำส่งเงินสมทบของนายจ้างตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๘ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานประกันสังคม

^{๑๕}มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ผู้ใดไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายได้เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำขอเจ้าหน้าที่อาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่พฤติการณ์เช่นนั้นได้สิ้นสุดลง

^{๑๖}มาตรา ๒๐ ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ ในกระทรวงหนึ่ง ให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงาน ในกระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ โดยจะให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้

^{๑๗}มาตรา ๒๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือหนังสือรับรองการรักษาหรือใบรับรองการหยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาลกรณีติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่ออกโดยบุคคลอื่นนอกจากแพทย์ ถือเป็นเอกสารการรับรองที่นำมาประกอบการขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้เช่นเดียวกับใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐได้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้ว ว่า มาตรา ๑๒ (๒)^{๑๘} และมาตรา ๑๕ (๒)^{๑๙} แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตรา การจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิ ในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตนฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข การได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ ของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐^{๒๐} ไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องเป็นกรณีแพทย์ของสถานพยาบาล ของรัฐหรือสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนมีความเห็นให้หยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาล ตั้งแต่สามวันขึ้นไป ดังนั้น ในกรณีที่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ เข้ารับ การรักษาในสถานพยาบาลของรัฐ เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอเงินทดแทนการขาดรายได้ จึงต้องเป็นใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจึงไม่มีอำนาจกำหนดแนวทางการพิจารณาจ่ายประโยชน์ทดแทน ในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้ของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ โดยกำหนดให้หนังสือรับรองของพยาบาล หรือหนังสือรับรองของเจ้าพนักงาน ควบคุมโรคติดต่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการดำเนินการหรือออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อฯ หรือหนังสือรับรองการรักษา หรือใบรับรองการหยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาลกรณีติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่ออกโดยบุคคลอื่นนอกจาก แพทย์ ถือเป็นเอกสารการรับรองที่นำมาประกอบการขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้เช่นเดียวกับ ใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐได้

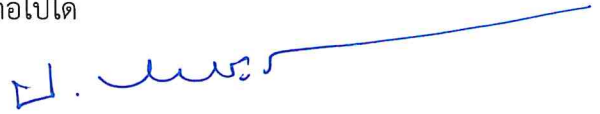
อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๓ และคณะที่ ๙) มีข้อสังเกตว่า ในกรณีที่สำนักงานประกันสังคมเห็นว่าเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่เข้ารับบริการตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขในสถานพยาบาลเอกชน ประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (คลินิก) ซึ่งทำความตกลงกับ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นหน่วยบริการเฉพาะด้านโควิด หรือกรณีที่เข้ารับการรักษา ในสถานพยาบาลของรัฐซึ่งไม่มีแพทย์ปฏิบัติงาน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์บริการ สาธารณสุข ให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเป็นเงินทดแทน การขาดรายได้โดยไม่เกิดความลักลั่นกับผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่เข้ารับ การรักษาในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนหรือสถานพยาบาลของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล สำนักงานประกันสังคมอาจเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์และอัตราจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตนฯ สำหรับผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ซึ่งติดเชื้อโควิด-๑๙ เพื่อกำหนดให้ใบรับรองแพทย์ ของสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ถือเป็นเอกสารที่นำมาประกอบการขอรับเงิน

^{๑๘}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๙}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๒๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

ทดแทนการขาดรายได้เช่นเดียวกับใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน
หรือกำหนดให้ใบรับรองของพยาบาลหรือเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ หรือหนังสือรับรองการรักษา
หรือใบรับรองการหยุดพักเพื่อการรักษาพยาบาลกรณีติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่ออกโดยบุคคลอื่น
นอกจากแพทย์ ถือเป็นเอกสารการรับรองที่นำมาประกอบการขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้
เช่นเดียวกับใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐต่อไปได้

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๖๕